

## 1. ZADAĆA

1. Odredite razvoje u jednostavne verižne razlomke sljedećih brojeva:

a)  $\frac{164}{111}$ , b)  $\frac{15 - \sqrt{11}}{3}$ , c)  $\sqrt{53}$ .

2. Odredite realne brojeve čiji je razvoj u jednostavni verižni razlomak:

a)  $[1, 2, 6, \overline{2, 1, 1, 3, 2}]$ , b)  $[3, \overline{2, 1, 1, 2, 6}]$ .

3. Neka je  $d$  prirodan broj koji nije potpun kvadrat. Dokažite da je

$$\sqrt{d} = [a_0, \overline{a_1, \dots, a_{r-1}, 2a_0}],$$

pri čemu vrijedi da je  $a_1 = a_{r-1}$ ,  $a_2 = a_{r-2}$ , itd.

4. Nađite sva rješenja nejednadžbe

$$\left| \sqrt{19} - \frac{p}{q} \right| < \frac{1}{3q^2},$$

gdje je  $\gcd(p, q) = 1$  i  $q < 500$ .

5. Neka je  $d$  prirodan broj koji nije potpun kvadrat. Dokažite da je skup

$$S = \{x + y\sqrt{d} : x^2 - dy^2 = 1, x \in \mathbb{N}, y \in \mathbb{Z}\}$$

multiplikativna ciklička grupa.

6. Odredite barem dva netrivialna rješenja jednadžbe  $x^2 - (k^2 - 2)y^2 = 1$ ,  $k \geq 2$ .

7. Neka je  $(x_n, y_n)$  niz rješenja Pellove jednadžbe  $x^2 - dy^2 = 1$ . Dokažite tzv. *identitete zbroja i razlike*:

$$\begin{aligned} x_{m \pm n} &= x_m x_n \pm d y_m y_n, \\ y_{m \pm n} &= x_n y_m \pm x_m y_n, \quad m \geq n. \end{aligned}$$

8. Neka je  $d \in \mathbb{N}$  koji nije potpun kvadrat i  $N \in \mathbb{Z}$  takav da je  $|N| < \sqrt{d}$ . Dokažite ako je  $(u, v) \in \mathbb{N}^2$  rješenje pellovske jednadžbe  $x^2 - dy^2 = N$ , onda je  $\frac{u}{v}$  neka konvergenta razvoja  $\sqrt{d}$  u verižni razlomak.

9. Odredite najmanji prirodan broj  $n$  veći od 1 za koji je kvadratna sredina prvih  $n$  prirodnih brojeva prirodan broj.

10. Odredite fundamentalna rješenja jednadžbe  $x^2 - 10y^2 = 9$ .

11. Dokažite da ako jednadžbe  $x^2 - 5y^2 = a$  i  $x^2 - 5y^2 = b$ ,  $a, b \in \mathbb{Z}$ ,  $a, b \neq 0$ , imaju rješenje, onda i jednadžba  $x^2 - 5y^2 = ab$  ima rješenje.